

Т 2024

۱۰ نچى سنە دوامى

دېڭىز ۋە ھەيۋەت

اول نېورغده هفتهده برياغه ايللى تسخه نشر اولنور دينى عامى ادبى وسىياسى ژورنالدر
عدد ۲۱ ۱۹۱۶ سنە ميلاديه ايون ۳ ۱۳۳۴ سنە هجريه شعبان ۱۴

№ 21.—Религіозн. литературн. политич. еженед. журналъ —№ 21.

„Динъ ва Мағишەтъ“ Оренбургъ.

اعلانلار

طارغوۋى دوم

ظريف حبيب اللين اوغللىرى ايله

اورنبورغده، قزانده هم پيتراپولده.
اوپتاۋى روزنيچنى سودامز چيتك، كوش هم كلپوش ايله، تورلى فابريكىنك ريزينوۋى كالوشلرى
پيتروغراد هم مسكونىك بونچى فابريكىنك اشى ايتك، شيبليت، باتينكە هم توفلىلرى
وهر تورلى يولغە مخصوص نوسەلر ايله.
اشلىگان اشارمىزنىك نفيس لگينه هم تاز الغينه پارىز ۋىستافكەسندە بىر لگان على نشان هم آلتون ميداللامىز بار.
Торгового Дома Зарифъ Хабибуллинъ съ С-ми и К-о Оренбургъ.

اورنبورغده اشلىق بازارنده بهاء الدين على اكبر اوغلى بايزيدىنك

چايخانه هم نوميرلرى

كيلوچى مسافر افنديلر اوچون نوميرلر بىز شەرنىك اورتا يىرنده بولغانلىقدىن هر بازارغە يورورگە
لوغايلى هم ياقن، بهالرى دە قيمت توگل چاي زاللىرى هم بارلىق بويلى بويابولە بويالغان،
الكترىق بلە ياقترتلار. ياقتى هم قورى بولوب ياخشى تربيهلى بولورينه بونچى درجە دە اهميت
بيزلە. آشخانە بىزدە هر تورلى آشلىر حاضرلەنە، كيلوچى عزتلو مسافىرلرمىزنىك هر جەتدىن مەنۇن قالورينه
اوشانوب:
كەل احترام ايله: بهاء الدين بايزيدىن.

Оренбургъ, Хлѣбная площадь, Номера Баязитова. آدرىس:

عبدالقيوم سىي داشقى

سودامىز غاستىننى دورده ۶۴ نچى نومردە اسكلادلرمىز ۵۰ - ۵۱ نچى نومرلردە
دكانمىزدە هر وقت تورلى يمشلر كىپىكان اورىك وچىكلوك لىر بولوب تورە درە مەنۇندىن توبلاب آلوب
زاپاس ايلان ساتامىز وقتندە جون چىاغە ايلان دە سودامىز بولا.
ھومتلو مەنۇرىمىزنىك التفاهە نېمەش نىشورى بىيوردە بىرىن اولتمىز.

ديانت اهلی اوچون

خلقمزد، یاگارو، اعتقاد اهل السنة والجماعت مذهبده مخالف حرکتلر طور باطلانغا دده، شول بولده بولغان لرغه شفا اولور، حق هدايت طابسونلر اوچون ترتيب ايدلنگن ردالانقلابيون ياخود الاقتصاد رساله سينک سىگز جزئى صائيله . بهانى باراقى - ۷۵ تين .

غير مسلم نك نبيعه سنى آشاو درست، زناز بديله و يلى ، فلسفه مجوسى (قارا اشلابد) كيوده ضرر يوق ديب چغارلغان اوچ مسئله كتايپده شرعى و نفسى دليللره يازلغان اوچ مسئله گه رديه كتاي صائيله بهاسى - ۲۰ تين .

جمهور علمائى شهادتيله اعتقاد وقواعد اسلاميه گه مخالف طرزده يازلغان و خلقمزد آراينده طارالغان «فلسفه عيسائى» كتايپلرينده رديه رساله سى اولان فلسفه عيسائيه گه رديه كتاي صائيله بهاسى ۲۰ تين .

دين و اعتقاد خلقمزدده و باشقه اعمال اسلاميه گه دائر مسئله لرده غير مسلم لر برلان مفاظرده حصسى قناعت ايندر ران صورتده تورلى بحثلر و جوابلر ايله يازلغان هدى رساله سى و اعلام الحق كتايپلرى صائيله، بهاليرى اولگيسى ۴۰ تين . ۲ نهيسى - ۳۰ تين .

روسه نك مشهور و مقتدر علمائى لرى طرفدن موسى بيگى نك تاريخ ادبانه يازلغان رديه لر دن نجات عهزمغه، موسى اعتقادينه، تاريخ ادبانه رديه لر، باراقى اوچ جز اولوب بهاليرى اولگى ايكسى - ۱۵ تين، صونئيسى - ۳۰ تين .

اصول جديده ارباين كذا ديورلك تنقيد ايتكان جديدلره هديه رساله سى صائيله . حق - ۵۰ تين هر وقت غه و هر اورنغه يارارلق و عمل گه قولايلى اولارق ترتيب ايدلنگان قلوبده ايم كتاي عالومسيه صائيله، عالومسيه ساعت تورلاب وقت يلب بوله . حق - ۱۴ تين .

ياگالتق باشلانغاندن بيرلى اخلاق و عمللرده كورلنگان غير مشروع فعللرين تنقيد بولسى و شرعى طرزده يازيلغان وزن و قافيه گه رعايه ايله ترتيب ايدلنگان ترقى شعرى صائيله . برحسب باشنده اولان «عندليب» شعرى اهل علم نظرنده خصوصى صورتده تقررلرله شهرت طابقان بر رساله . حق بوجه مصارفيله - ۱۲ تين .



كوبلهب آلوچى غه اسكيدكه ياصله. بر قدر زادانكه ايلان نالور كوندريله.

آدريس : «. Дня ва Магншеть». Ноптора журн. Оренбургъ.

۲۷۸۲
اورنبورغ
وباشقه شهرارگه
بلا تفریق
سنه لك بهاسی ۵۰۰۵ موم ۵۰ تین
يارم سنه لگی ۳
اوچ آیلی ۱ « ۵۰»
اورنبورغ ژورنال
«دين و معیشت»
تیلیفون نومر ۲۸۶

اولا دنع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع وصاوات و مساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرون الله من ينصروه ان الله لقوى عزيز
زمان تاسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه

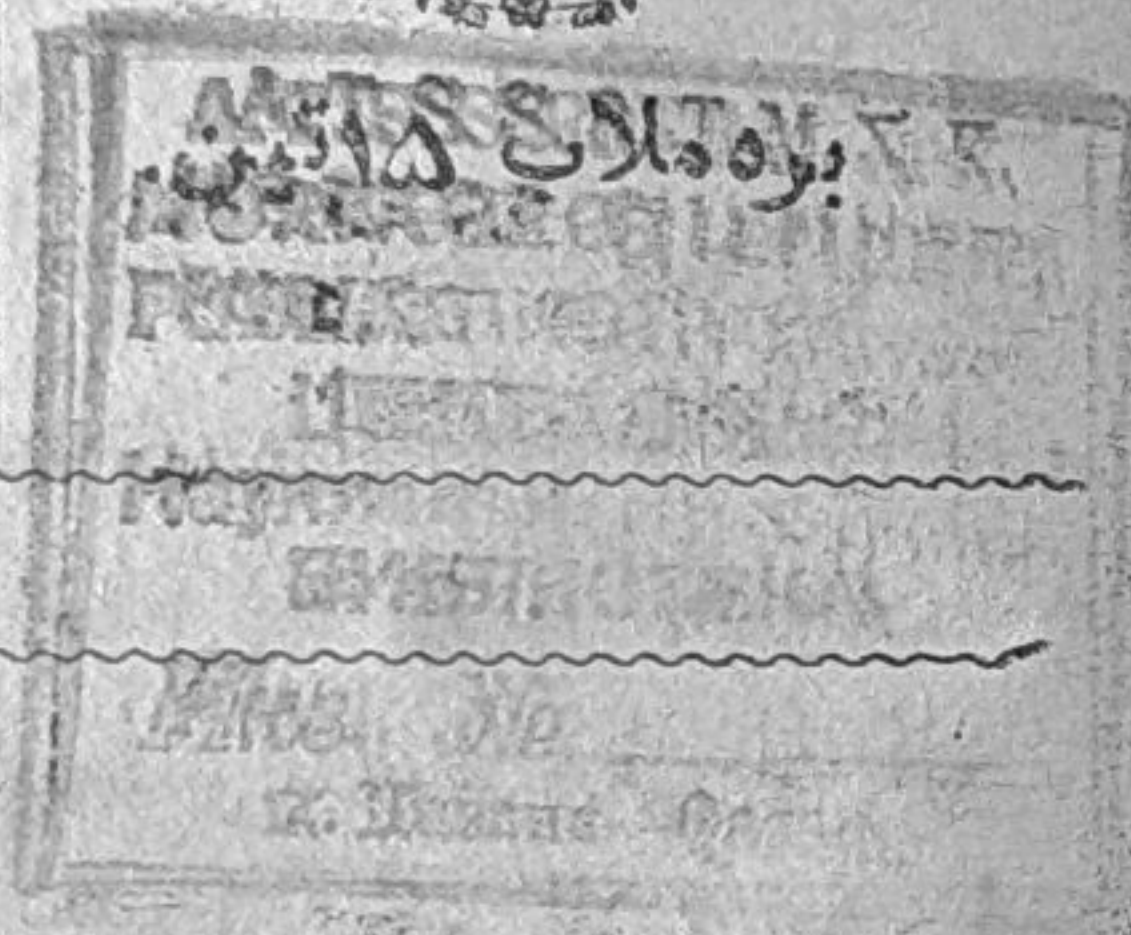
دیگر حقیقت

۱۰ نچی سنه دوامی

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

بیارلگان یازورنی
اوزگار تورگه اداره
اختیارلیدر، باصلمغان
یازورل کیرو قایتارلماز.
مارقه سن خطلر قبول
ایدلمی آدرس آلاشتروغنه
۳۰ تین آلنور.
آدریسنی آچی
یازورلی اوتله.
آدریسن مقاله ار
درج ایدلمان.

بره ملاب ۱۵ تین



اورنبورغ وباشقه یرده اولان شا کو دارگه بلا تفریق یلغه ۵ صوم

مشایعه

الشیخ محمد رادالمکی جنابلارینک «مشایعه حزب
الرحمن ومدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی ننگ
۱، ۲، ۳، نچی جزئاری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میداننه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی ورحمت الهیه عمومیتی نظریه
لرینه ردیه اولو املیه تالیف ایدلوب هرکم آنگلارلق
صورتده یازلغان. معلوم مسئله برلن اعتقادی چوالغان
واو مسئله ده حقیقت نهدن عبارت ایدکنی آنگلاوده
کو کلی تردده اولان تۇرکی طانیغان کشیلره بورساله فی
بورنسخه اویلرنده توتو لازمدر.
بهالری هر جزئی ۱۵ شہرہ، پوچته ایله ۱۷ شہرہ.

صحیفه
t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

فهرست

مسئله

تتمه حکمت توزیع البلاء
تفکیلیف تیلیغرامی مناسبیتله
مفتی بور ایغه کیتکان
تورلی خبرلر.
صوفش خبرلری
اورنبورغ خبرلری

آراقی جقنده

هلاکت که قارشی. (بورنچی آدم)
خهر حرام بولماس بورون عربلرنک حال و صحابه لر پیغمبر-
مزنک ایسرکلره فیلورغه قوشقان معامله سی، خهر اچوچی ننگ عبادت
وتوبه سی، علاقه دیب اچوچی گه مترتب بولغان حکم شرعی
مسامانلر آراسنده خهر ماتو، آراقی ایلان فایدالنو، آراقی ساتوچی غه
حضرت عمرنک ایبتکان سوزی، اچکوچینک قیامتده غی حالی، حضرت
عثمانک آراقی حقنده سویله گان خطبه سی، اچوچی مسلمان لرنک حال
عایله و خاتونلری، ایسرک ننگ طلاق قچقروی و آقا تکلیف ایدلگان
شرعی حکملر، خهر اچوچی گه صحابه لرنک تز بیروماواری ایسرک ننگ
کفر سوز لرینه شریعت نظری، اچوچیلرنک ۱۰ تورلی بلابلن مبتلا بولولری
مدنیلی خلق آراسنده اچوچی لر، قیامتده معامله لر و آنلرنک شاهداق
قیله آلاولری وغیرلر... بهاسی ۷۰ پوچته ایان ۵۹

ایکنچی مرتبه ا کمال ایتلوب باصلدی





اداره:

۱ نچى سوئالنىڭ جواپى : مسلمان بولغان كشيگە دوڭغوزنى مطلقا ساتوب آلو هم آنى ساتوب درست توڭلدر. مونڭ ھېچ بىر تورلى جايى يوقدر. قران كريم آيتى (حرمت عليكم الميتة والدم ولحم الخنزير الايه) دوڭغوز ايتنى آشاونى حرام ايتكان شيكلى آنى ساتونى وصانوب آلونى دە حرام ايتەدر. الله تعالى نك لھمنى ذكر ايتوى اندىن فائدهلنونك طريقى نك الو- عراقى ايتى ايله اولدىغندىر. (اجھت الامت على ان الخنزير بجميع اجزائه محرم وانما ذكر الله تعالى لھمه لان معظم الانتفاع متعلق به) تفسير كپير ج ۲ ص ۹۰ يعنى امت محمد عليه السلامك اجھتسى دوڭغوز نك بجميع اجزائه حرام لغينەدر. الله تعالى نك (ولحم الخنزير) دىب لھمن ذكر ايتوى معظم انتفاع آكا متعلق بولغان ايچون دېھكدر.

مونڭ اوستونە دوڭغوز ايله سودا ايتونك خرا- ملغينە حديث صحيح دە واردىر: (عن جابر بن عبد الله رضى الله عنھما انه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول عام الفتح وهو بمكة ان الله ورسوله حرم بيع الخمر والميتة والخنزير والاصنام) صحيح البخارى يعنى جابر بن عبد الله الانصارى رضى الله عنھدەن روايت قىلوب ايتە اول ايشنكان پېغېبر عليه السلامدىن مكەنى فتح قىلغان بلنى رسول الله مكەدە وفات ايتكان: الله تعالى هم آنڭ پېغېبرى خەر ساتونى ميتە وخنزير واصنام ساتونى حرام قىلدى دېو دېھكدر.

I

طومسكى گوپيرنا اصلاوغوردە تور وچى عيىدالله عبد الله اوغلى طرفىدىن سوئاللىر.

۱ نچى سوئال بىز اون قدر مسلمانلار عائلەلر مەز ايله اصلاوغوردە تورامز موندە ھفتەدە ايكى دفعە بازار بولا. سودالار مەز ھەر وقت غير مسلمانلار ايله بولا. بازارغە دوڭغوز ھەم شېتىنە كوب كېلە. شولار ايله سودا قىلورغە بىز مسلمانلارغەدە بىرار جايى يوقمى؟ دوڭغوزنى صوبماينچە آلوب شول ساعتكە اوك فائىدە ايله ساتوب بېھرورگە مەكەن. قران كريم دە دوڭغوزنى آشاودن طيبوب آيتە بار. سودا ايتودن طيفغان آيتەدە وارمى؟ آيت بولماسە حديث صحيح بارمى؟

۲ نچى سوئال بىز اوقغان ايدك دوڭغوز نك ھېچ بىر جزئى درست توڭل مگر جب اوچى ايچون شېتىنەسى درست دىب بو شېتىنە ايله سودا قىلومز شرعا درست اولورمى؟

۳ نچى سوئال موندە صابون قايناتالر اول صابونغە دوڭغوز مايى سالالر ايدكان كىرروب بېلدىم. اشبو صابوننى آلوب آنڭ ايله كر يومق وآنى صاتمق درست اولورمى؟

۴ نچى سوئال نەھى ھەم ناصىباى ساتوب درستمى؟

۵ نچى سوئال غير مسلمانلار بو غازلاغان ايتدىن يا صا- لغان قالباصە ايله سودا ايتوب درستمى؟ شوشىلرغە آچق جواب يازماقنى اوتندىم.

۲ نچى سوؤالنك جوابى: شيتينه ايله سودا فيلو درست توگلدور. (وشعر الخنزير لنجاسة عينه فيبطل بيعه وان جاز الانفاغ به لضرورة الخرز حتى لو لم يوجد بلائهن جاز الشراء للضرورة وكره البيع فلا يطيب ثمنه) درالمختار بهامسش ردالمختار ج ۴ ص ۱۲۰ يعنى دركغوز توگى ايله تگو ايچون ضرورة وقتنده فائدهلنو درست بولسه ده دوگغوزنك عيني نجس بولغانغه كوره آنك توگنى صاتو درست توگل باطالدر صاتسه آنك آفچهسى پاك بولمى ديمكدر.

درست ضعيفرك بولسه ده امام محمدبن بصر روايت گه بناء صانقان تقديرده آفچهسينك پاك بولوينى بعض فقها ذكر ايتمشلر. (قال في النهر وينبغي ان يطيب للمبايع الثمن على قول محمد) ردالمختار ج ۴ ص ۱۲۴ يعنى نهر اسمى كتابده: امام محمد سوزينه كوره ساتوچيغه آفچهسى پاك بولورغه تيوشلى ديگان ديمكدر.

۳ سوؤالنك جوابى: امام محمدكه بناء نجس ماى صابون قياونسه پاكلنه در. جعل الدهن النجس في صابون يفتى بطهارته لانه تغير والتغير يطهر عند محمد ويفتى به للبلوى. وظاهره ان دهن الميتة كذلك لتعبيره بالنجس دون المنجس) ردالمختار ج ۱ ص ۲۳۰ يعنى نجس مايدن صابون ياवालسه اول صابوننك پاكلنگى ايله فتوى بيروله. چونكه اول ماى صابون بولو ايله اوز-گارگان بوله (حقيقتى آلماشنغان بوله) اوزگارو ايسه امام محمد فاشنده اول نرسه نى تازارته فتوا اوشبو سوزگه. بو عبارتده نجس ماينى صابون فيلونسه ديگان سوزدن ميته ماينى نكك صابون قيلنغانه پاكلنوى آكلانه ديمكدر. ايندى ميته ماينى ايله دوگغوز ماينى آراسنده فرق يوقدر شولاي بولغاچ آندن ياवालغان صابونده پاك بولورغه تيوشلى بوله.

لكن امام محمدنك بو فتواسى بلوا وقتنده غنه در.

بلوا وقتندن مراد ضرورة وقتنده ديمكدر. مثلا باشقه مايدن ياवालغان صابون طابلماشنده. اما باشقه مايدن ياवालغان صابونلر بولغانده دوگغوز مايدندن ياवालغان صابونندن صافلانو تيوشليدر. (ويفتى به للبلوى) ديگان سوز شوئا قار ايدر. ايندى بوسوزلر بر صابوننك دوگغوز مايدندن ياवालغانى كوروب شول صابوننى صاتوب آلوب استعمال ايتو حقتنده در.

اما براو آنك ياवालغان كورمى ياكه كورسه ده صاتوب آغان صابونينك شول اوزى كوروب تورغان صابون ايكاننى بلمى اول وقتده اول صابوننى استعمال فيلوده آنك ايله سودا ايتوده درستدر. چونكه اشيا ده اصل طهارت و اباحه در ديگان سوز قواعد مقرره فقهيه دندر. مونه شوشى قبيلىن غير مسلم ملتلر نك ايله گان تيريلرى ده. مثلا موقشيلر چرمشلى تيرى ايليلر. شول تيرى لر نجس نرسه بران ايله نهمى پاك نرسه ايله مى بولار بلنهمى. يوقا-روده نى قاعده فقهيه گه بناء نجس ايله ايله نگانى معلوم بولماسه بولغانده حرجكه مؤدى بولورلق بولسه اول تيرى دن طون ياصاب كيوب نماز اوقوده ياخود آنى نمازلق ياصاب اوستونده نماز اوقوده درستدر. اما شك قيلسه ده يوقمه حرج بولماسه يوقم افضل در. حرج بولسه شك قيلغان صورته ده يوقم لازم توگلدور.

ما يخرج من دار الحرب كس نجاب ان علم دبغه بطاهر فطاهرا و بنجس فنجس وان شك فغسله افضل) درالمختار ج ۱ ص ۱۵۰ يعنى دار الحرب دن چغارلغان صوصار تيريلرى نك ايله نولرى پاك نرسه ايله ايد-يكي معلوم بولسه آلا شبيهه سز پاك بولالار اگر نجس نرسه ايله ايله نگانى معلوم بولسه شبيهه سز نجس بولالار. اگر شكلى بولسه آلا نى يوقم افضل ديمكدر. (قول فغسله افضل لان الاخذ بها هو الوثيقة في

موضع الشك افضل اذالم يؤدالى الحرج ومن هنا قالوا لا باعس بلبس ثياب اهل الذمة والصلوة فيها الا الازار والسر او يبل فانه نكروه الصلوة فيها لقربها من موضع الحدث وتجاوز لان الاصل الطهارة وللتوارث بين المسلمين في الصلوات بثياب الغنائم قبل الغسل وتماهه في الحايه ونفل في القبية ان الجلود التي تدبغ في بلدنا ولا يغسل مذبوحها ولا تتوقى النجاسات في دبرها ويلقونها على الارض النجسة ولا يغسلونها بعد تمام الدبغ فهي طاهرة يجوز اتخاذ الخفاف والمكعب وغلاف الكتب والمشط والقرباب والدلاء رطباً او يابساً (آه) ردالمحتار ج ۱ ص ۱۵۰

يعنى در المختار ك « اگر شكای بولسه آلارنی یومق افضلدر » ديگان سوزی توغری بدر. چونکه شكلی اورنده حرجگه مودی بولمغان صورته اشانچلی (شكسز) ياقنی توتو البنة افضلدر. شونك ايچونك فتهاء كرام « اهل ذمه نك (غير مسلم لر نك) كولمك اشطا - قندن باشقه كيوملرينی كيوب نماز او قوده باءس يوقدر » ديديلر. كوليك اشطانلرنی كيوب نماز او قو آلا ر بلچراق اورنغه ياقن بولغانلقدن مكروهدر. مكروه بولسه ده درستدر. چونکه اشيا ده اصل طهارتدر. هم مسلمانلرنك غنيمت كيوملرنی بوماينچ، كيوب نماز او قولاری تور انا ثابت بولغان اشدر ديديلر بو سوزنك تمامی حليه اسملی كتابه مذکوردر.

قنيه ديگان كتابه: بز نك بلاد مزده ايلنه طورغان تيريلرنك مذبح (حيوان صويا طورغان ير) لری بوو- لمی ايله كان وقتنه نجاستلردن صافلانلمی. هم آلارنی نجس جيرلرگه طاشليار ابلاب تمام ايندكچ آلارنی يوميار ننه شول تيريلر پاكدر آندن چيتك ياصاو، توفلی ياصاو، كئاب طشی ياصاو، آرفاغه طون ياصاو، صو قويا طورغان قاب ياصاو، فيودن صو چغاره قورغان چيلهك ياصاو، آلا ر بووش بولسون قوری بولسونلر درست دييكلر.

مونه طهارت ابساعة باينده دينهز منهبهز بيك ايركندر تيك چاما برانرك اشارگه كيرك . يعنى ايركن ديوب نجسليگي كورينوب بلينبوب تورغان اورنده ايركئلب كيتماسكه تيوشلي. ايركئبو ممكن بولغان اورنارنده تار ايتماسقه كرك طريفة محمديه ده طهارت امرنده آرتق نفتيش وتعمق نى بدعتدن صاناغان. (الدقة فى امر الطهارة والنفتيش والتعمق فيه بدعة لم تصدر عن النبي صلى الله عليه وسلم والصحابة والتابعين والسلف الصالحين وانهم كانوا على سعة ورخصة وفتوى بهما) الطريقة المحمديه يعنى طهارة امرنده نچك لهو آرتق نفتيش فيلو بدعتدر پيغمبر عليه السلام وآلك اصحابى هم تابعين وسلف صالحين دن اول قدر دنه صادر بولمادى هم آلا ر آنداى اورنده كيكلك رخصة برلن بولديار هم كيكلك ورخصت ايله عمل فيلوغنه فتوا بيرديلر دييكلر.

مونه شوشننى اورنلرده نجسليگي معلوم بولمغان ياكه شكلىرك بولغان صورتلرده بيگوك نچكك اب يبارمى اوغ بولتافراق يوروي تيوشلييكر. ايندى صابون مسئله سنده نجسندن ياصاغاننى كوروب هم شول نجسندن ياصالغاننى بيلمگانده آن استعمال ايتو آلك ايله سودا ايتودن قورقو بدعه قسمنه كرسه كرك ديب بيلمز. درست هر كم اوزى ايچون احتياطلى بولو يخشيدر.

۴چى سوآلك جوابى: فعول علمانك بيانلرينه قواعد اصوليه وفتاوى فقهيه گه نظرا تمه كى ديگان نرسه نك حرام قطعى بولغان بر نرسه ايديكى ثابت توكلدر. حتى آنك اباحتى (مباحغى) ايله بارغان علماده آز توكلدر. اورطا يول آنك كراهتى بولسه كرك (فل من حرم زينة الله التى اخرج لعباده والطيبات من الرزق فسر الطيب هنا بكل ما يستلذ الانسان ويشتهى من الماء كولات والمابوسات الا ما ورد النص بتحريم

يمه قيل في هذا دلالة واضحة على اباة نحو القهوة والتتن مما يستاك به بعض الطبايع وتجده نفا و ليس بمسكر و ليس في عر منه نص آية و حديث و قياس و قد اشرنا قبل اقول و قد اشرنا ايضا قبل كراهة التتن و اقوال العلماء و ما يقتضيه القاعدة الاصولية و افتاوى (الفقهية) بر بقة شرح طريقه ج ۱ ص ۱۵۶

يعنى مفسرين كرام الله تعالى نك (قل من حرم زينة الله التي اخرج لعباده والطيبات من الرزق) آيت جليله سنده گى طيبنى هر بر آشاو ايجو، كيو نرسه لرندن لذتله نياله تورغان هم كوكل تيلى تورغان حراملغنه نص وارد بوامغان نرسه ديب تفسير فيلديلر. بعض بر (فيل) كه كوره الله تعالى نك بو سوزنده بعض انسان طبيعتى لذتله نوب آندن فائده تابا تورغان هم ايسرتمى تورغان هم حراملغينه آيات قرانيه هم احاديث نبويه هم قياس فقها بوامغان قهوه (كوفى) بران توتون (تمه- كى) نك مباح ايد كينه آچق دلالة وار. بز بو سوز كه يوقاروده اشاره فيلوب كيتكان ايدك (۱ نچى جلد نك- ۱۲۶ نچى صحيفه سنده) هم آنده تمه كى نك مكروه لغينه و اول حقه بولغان عامما سوزارينه، اصول قاعده لرينه فقهى فتو الارغنده اشاره فيلغان ايدك ديمكدر. بو عبا- بره كه قار اغانده تمه كى مكروه نرسه بوله. ايندى آنك بران سودا ايتو يعنى آنى مسلمانلرغسه صاتو بيك كوچله سك كينه مكروه دن اوزدروب بولمى. بو حقه (هلاكنكه قارشى نچى آدم) رساله سى اداره ده صانوله. ۵ نچى سؤالنك جوابى: اغلب احوال و اوقات ده غير مسلمانلر حيواننى مردار ايتوب (اوتر گانچى صوتفا- لاغاندن صوتك) بوغاز لاغانلرى روايت ايتوله. شولاى بولغانده اول حيوانك اينى ميته حكمنده بوله. ميته ايتندن نوترغان فالباسه لرنى صاتو آلو درست تو گل ايدى بناء عليه بو قالباصه لرنى ده آلوب صاتو درست بولوب يتهدر، (حرمت هليكم الهينة و الدم و لحم-

الخنزير و ما اهل لغير الله به و المنخنقة و الهوقودة و المتردية و النطحة و اما اكل السبع الا ما ذكيتم (الاية) آية جليله سنده گى موقرزة بولوب تا بولدر. موقرزة (صوغو باوتر لگان حيوان) ايسه اشبو آيت ابل حر- ام ايتنگان. مونه موندابن اورنلرده بيك اير كئلب كيتار كه يارامى.



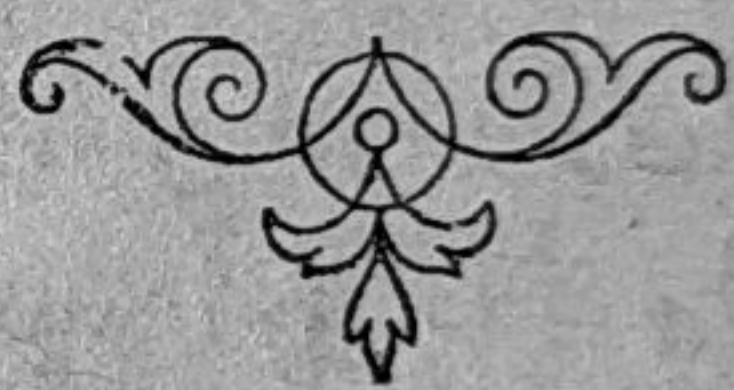
تتمه حكمت توزيع البلاء

فيا معاشر قضاة الشريعة غير خفى عندكم انه قد جرت عادة حملة الشريعة و اساندة الفضلاء بالتاليف و تصنيف الكتب رد على الفرق الضالة الذين اعتر- فوا بحجة القرآن و حجية الاحاديث الشريفة بل لم يزل يردون و يشددون عليهم نصرة للشريعة و حفظا للخو- اص و العوام عن اكا ذيب الا و هام و هذا اى تصنيف الكتب للرد على الفرق الضالة بالادلة العقلية مشروعة الى يوم القيامة و عين نصرة للشريعة. بنم مائة رابعه ده تاليف ايدلگان كتابلار مدرسهارده اوقلمسه ايدن ديگان دن مرادم اتباع ابن تيميه و ابن الرشيد و محمد عبده اتباعى و هابى المسلك علم دعوا سنده حقنى بلك بز كه دليل قرآن حديث ديوجى وجه ارتباط و عدم ارتباط نى ادرا كدان محروم مغرورلار نك تصانيف لارى دور. زير اكه ائمه شريعت و سلف صالحين لار كه انكار لارى بولا توروب آندان برنى موندان برنى انتحال و عين سرفه لارى شول مغرورلار كه عين حجاب اولديغى كى شول مغرورلار نك انتحال نامه لارنى اوفوجى شاكر د لار تقوى و سلوك صحيح و عمل صالح دان محروم بو- لوب بارالار حتى نماز اوقوننده ثقبل كورب بى

فمازلق قه عادت لاری ده شول مغرور لارنك انتحال
 نامه لارنی قاری قاری قساوة قلوب دان ناشی بولغان
 ثقلتدر. معلوم نكز علوم و معارف نتیجه تقری و سلوك
 صحیح و عمل صالح بیر مه اول علوم معارف شیطان -
 نیه دور و بو طریقه معارف شیطانیه فی تحصیل ایله
 و منبع علوم شرعیه فی دفن ایلله سلف لارمزدان انقطاع
 عین قساوة محضه اولدیغی کبی دیارمزنكده حراب
 بولوینه باعث بولا دور اذکما ان ادا الا حکام الشرعیة
 همارت الدارین کذالك أهمالها تحریب الدارین ومن
 جملة ادا المشروعات فی ذمة العلماء هو التأمّل فیما
 اشار الیه القرآن من اصطلاحات الی بیان و البدیع والا
 صطلاحات النخویة و اصطلاحات المنطق من اوله الی
 آخر القرآن، مثلاً معترله افعال عباد مخلوق عباد دیگان
 عقیده لارینه بناء بسم الله نك بیاسی مصاحبه اوچون
 دیگانلار اهل السنة والجماعة قرأة قرآن تصنیق کتب
 وهر افعال عباد مخلوق الله بولغانی اوچون بسم الله ده
 با استعانت اوچون بولوینه شکل اول نك ضرب
 اول نك صغری سی قضیه بمسأله مذکوره بولوی قرینه
 دیرلار و اینچنین سورة بقرد، لاریب فیده قاعده
 منطق الخ و اینچنین یؤمنون بالغیب آیه کریمه سی
 اصطلاحات اهل معان غه اشارده سی یعنی ایمان بابلن
 منعدی بولسه اعتراف معناسنی تضمین دیگان اصطلاح
 لارینه اشاره دور فعلی هذا قلنا فی مقالنی من آمن
 بسلطان الانبیاء دیو یازغان سودامزده سو اوزی
 ینمش لارگه بتکان قارت نرسه اوزی نك بیک راک
 قدیملگی بوینچه غنه آرتق حرف قویغان دیب من آمن
 سلطان الانبیاء دیب باشنی اسقاط ایلله یازغانلار اون
 برنجی دفترده «عفو ببوراسز» بوجهلای معترضه
 لار یعنی قرآن نك فنون اصطلاحیه لارگه اشاره سینیه
 باعث تعرض فقط معانی لغویه ایلله آیات قرآنیه لارگه
 معنی داد بیروچی و علوم عربیه لارنی و علوم اسلاف

کرام لارنی دفن قیلوچی و معانی اصطلاحیه لارنی دفن
 قیلوچی مغرور لارنك کلامی منطقی جدلی دیو تقریب
 لارینه آتشیلون بوب ببل جملهلای بی مضمون یازلدی
 و حالبوکه مسائل منطقیه مسائل عاصیه لار و مسائل
 کلامیه از اول قرآن تا آخر گه چه مندرجه دور
 و اینچنین جدل معرفة آداب المناظرة الی هی جا -
 ریه بین المناهب الفقهیة علی ما اشار الیه صدر الشریعة
 فی مواضع حکمت توزیع البلاء نام مقاله مزده گی ایکی
 آیه کریمه گه بناء مائة رابعه ده مدرسسه لارده درس
 اوچون یازلمش باعث جهالت و رافع الارتباط کنیشک
 جدیدیه لار مدرسسه لارده اوقلنه مسون دیو فرمان عالی
 لارنكز نك و جوبنی بیان مزانشاء الله تعالی تنهه ثانیه
 و ثالثه ده بیان خواهد یافت

ابن دینه محمد التونتاری



تفکیلی نك تیلیغرامی مناسبه قیلله

پایتخت غزته لارنده کورلد گینه بناء مسلمان فرا -
 قسبه سینك رئیس دیپوتات تفکیلی قافقاز غه زیهستوا
 کرتو حقنده تیفلیسده بولو ب اونکان کیشکاش مجلسینه
 قاتناشوچی مسلمانلر غه توبانده گیچه تیلیغرام بیهر گان؛
 «قافقاز غه زیهستوا کرتو حقند، تیفلیسده بولغان کیشکاش
 مجلسی نك قرار لارن غزته لارده اوقوب تعجب ایتم
 اگر قافقاز غه زیهستوا کرتو حقند غی پر ایکت شول -
 طریقچه محلی اداره اساسینه خلاف رهوشده ترتیب
 ایته چک بولسه بونك غوسودارستویننی دو ماده مسلمان
 فر افسیه سی طرفندن تقویه قیلانوون امید ایتر گه ممکن
 بولماس محلی اداره لارنی دیه و قراتلاشرو تیوش
 دیگان اساسقه هر حالده صادق قالونی بز اوزمن گه لازم
 دیب بله مز مجلسنك قرار لاری غزته لارده درست یاز -
 لماغان بولو احتمالی کوئل گه بر آز یوانچ بیره»

مسئله نك نپدن عبارت بولغانلغى ياخشى آڭلا-
شلسون ايچون بو حقه آزغنه تفصيلات بيروب اوتەر-
گه طوغرى گيله شوپل كه: قافقازغه زيمستوا كرتو
مسئلهسى قافقاز خاق ايچون بيك اهميتلى ايدى.
لكن، قافقاز داخلى روسيه شيكلى طاراو وكوبسى بر
توسلى خلقدن عبارت توگل، بلكه اوز لر ينك مى
توسلرن، مى منفعت لرن بيك نق صاقلارغه طرشقان
بر نيچه ملتلردن عبارت بولار: تاتارلار، غرورينلر،
ارمنيلر و روسلردر. موندە روسلر كـوب توگل.
اولگى اوچ ملت اوز منفعت لرن اوزلرى نغراق
قايغورتا توشه لار.

قافقازغه زيمستوا كرتو مسئلهسى

قوزغالوغه ۱۰ يللر اوتوب كيتدى. لكن، مى منفعت
لر قارشى كبلو و روسلق منفعتن تايمين ايتو مسئله
لرى خيلى مشكل بولغانلقدن حاضر گه قدر هنوز-
زيمستوا كرتلەى طوردى. اما آندە زيمستوا فوق-
العاده كبرهك، شونك ايچون زيمستوا كرتو حقندە
تيفليس دە بو كونلردە بولوب اوتكان كيكاش مجلسندە
مسلمانلار ايله غرورينلار بر گه مصلحت له شوب قافقازغه
زيمستوا كرتونى ممكن قدر آشقدر رغه و حاضر
حكومت هم غ. دوما و صاويت طرفندن نپندى اصول
زيمستوا قبول ايتلورلك بولسه شونى آله سورر گه
بولديلار. شيركا كورە، قافقازغه دە حاضرندە روسيه نك
باشقه ولايتلارندە ۱۸۹۰ نچى يل قانونى بويىنچە دوام
ايتكان زيمستوا اصولن كرتر گه بولديلار. اگر
قافقاز نك اوزينه مخصوص اوبلاست زيمستواسى طلب
ايتلسه و روسيه نك اوزندن الوك قافقازده ديهو قرا-
تيجسكى باكى اصول زيمستوا كبرهك ديواسه هم
واصت زيمستو االى صورالسه بولار تيز گنه بير لهاس
قافقازغه زيمستوا كرتو مسئلهسى طاغندە كيجگور
«آق كومه چنى كوتوب آچ تورغانچه قاره ايكمك برلن

قارن طويدورا طورو ياخشى» ديلار، هم بو اصول
مسلمانلار ايله غرورينلار نك مى منفعتلار ينده موافق
ايدى. چونكه بو اصول بويىنچە زيمستوا فانه قاتناشودە
اصل سينز ايتلوب ير بيلو (معلوم مقدار ديساتينه ير گه
مالك بولو) طوتولا، قافقازده مسلمان و غرورينلردە ير
كوب. اما، قافقازده ارمنيلر سودا گرلك برلن باشيلر.
آلارده اريلى واقلى سودا گرلر بيك كوب، شونك
ايچون ارمنيلر زيمستوا صايلاولارندە سينز ايتوب
معلوم مقدار نالوغ تولو و اصولى طوتلسون، ۱۸۹۰
نچى ياغى زيمستوا اور نينه قافقاز نك اوزينه مخصوص
ياكى اصول زيمستوا كرتلسون، آيروم شهرلر آيروم
زيمستوالرغه آبرلسون ديديلار. مقصد لرى قافقازده
غى زيمستوا اشلرن و هيچ بولماغانده ارمنيلر كوبرهك
طورغان يرده گيلرن تمام ارمنيلر قولينه آلو ايدى
طبيعى، مسلمانلار ايله غرورينلار بوگا راضى بولماديلر
كيكاش مجلسى وقتندە مسلمان و غرورين و كبللرى
اتفاق برلن عركت ايتوب اكثر يت تشكيل ايتديلار و
هم كيكاش مجلسندە حاضر حكومت و قانون توزو مؤ-
سسە لرى طرفندن قبول ايتلورلك و مسلمانلار ايله
غرورينلار نك منفعت لرينه موافق كبلورلك قرار
بيردرر گه موفق بولديلار.

لكن بو قرار ارمنيلر نك كيفينه كيلمەدى. آلا
كيكاش مجلسى نك قرارى «ديهو قراتلق اساسينه
خلاف» ديگان فلاق آستندە اوز مطلبلرن ترويچ ايتەر-
گه طوتونديلار. تورك صوغشى مناسبته حاضر
ارمنيلر روسلر قاشندە بيك هويىلى بر اورن طرتا
لر. آرهارندە بايلرى، بانكيرلرى، پروفيسورلرى
علم و صنعت اهللرى كوب پايتختلردە بيوك غزتلر
تيرەسندە آلاردن نفوذلى و اخندار لى كشيبار بار.
حاضر شولار بار سيدة بتون كوچلرن صرف ايتوب
تيفليس دە گى كيكاش مجلسندە بير نگان قرارنى اوزگا-

رتدرر گه، يعنى قافقازغه زمستوا کرتو حقنده دوماغه
 گرتتر ايچون توزوله چك لايحهنى اوز، مقصدلرينه موافق
 اشلتر گه اجتهاد ايتلر. لکن، موندی مسئلهده ملی
 منفعتنى آغا قويوب سويله و كيلوشسز بولغانلقدن
 آلاز ديهو قراتاق (عوام منفعتى) فلاغى آستنده حرکت
 ايتلر روسلرنگ ترقپورور غزتهلر يده شول فلاق
 آستنده يازوب ارمنى منفعتن آغه سورلر بولار بيك
 معلوم وهه سينك معناسيده بار. لکن، بو مسئله گه
 بزنك مسلمان فرانسيسهسى رئيسى تفكيلى جنابلرينك
 كياوب قاتاشووبينه نى سبب بولغاندر موني هيج آكلاب
 بولمى. مسلمان فرانسيسه سينك اوز اشيديه بيك كوب
 بولور غه تبوش ايدى. مسلمانلر غه عائد كوب مسئلهلر
 بار. شولارنگ حل ايتلولارى صبر سزلق برلن كوتو-
 له. لکن هيج برسینگ ده حل ايتلو بولينه كركانى
 بلنهى. بونك اوستنه، تيفليس كيكاش مجلسنده بير-
 لگان قرار مسلمان وغروزين اكثر يتى بلن بيرلگان
 بولار آرسنده ديهو قراتلقنى ياخشى غنه بلگان و-
 ديهو قراتاق منفعتن حمايه گه حاضر طورغان كشيبلر ده
 بارلقى معلومدر مادامكه، حاضر گه قرار اول اساس
 غه بيك موافق بولوب بتمه گان ايكان البته بونك
 جدى سببلرى بولغاندر. مسلمان فرانسيسهسى ۵-۶-
 كشيدين گنه عبارت. غ. دوماده مسئلهلر حل ايتلگان ده
 آنك فارسى كياووى سببلى گنه رد ايتلگان، تقويه
 قيلووى سببلى گنه قبول ايتلگان مسئلهلر بارمى،
 يوقمى بله موز هر حالده. قافقاز مسلمانلرينه فرا-
 قسيه اسنندن بارمق ملكوب تيليغرام پيرو وشول
 تيليغرامنى پايخت غزتهلر نده شاولاتوب تيفليس
 كيكاش مجلسينك انشريتينه تهديد ياصاونى بز فرانسيسه-
 موز ايچون برده معقول اش ديب بله موز. البته مسلمان
 فرانسيسهسى اسنندن بيرلگان بو تيليغرام غه ارميبلر
 بيك سوينگانار و تفكيلى گه تحسبن اينكانلر در لکن،

قافقاز مسلمانلرى و آلاز ايل بر گه حرکت ايتوچى هم
 ممكن قدر هر مسئلهده آكلاشوب حرکت ايتر گه تل و-
 چى غروزينلر نيچك قرار ار؟ هر حالده، تحسبن اينه-
 ر لر ديب بولمى.

تلاسه قارسى ملت گه منسوب بولسون بر ديپوتات.
 تلاسه، يئندى سياسى فكر ده بولور غه، تلاسه نيچك حر-
 كت ايتهر گه اختيار ايدر اما معلوم بر ملتنگ
 معلوم بر فرانسيسهسى اسنندن ايتلگان حركتلر بر
 آز اولچه نب، ملتنگ نظر وتله گى اعتبار غه، آلتوب
 اشلنر گه تبوش بولسه كيرك. تفكيلى جناب لر ينگ
 بو حرکتى شول قاعده گه خلاف اشلانگان ديب بله موز.
 موندى بر تيليغرام مسلمان فرانسيسه سينك رئيسى
 تفكيلى طرفندن توگل. دومادهنى ارمنى ديپوتاتى
 پاپازيان وباصدر ماجيان افنديلر طرفندن بير لووى
 بيك اورنلى بولغان بولور ايدى، ديب ظن اينه موز.
 «وقت» نومبر ۳۴-۲۰

بو مقالته كوچرودن مقصود اوچوچار مز نى-
 مسلمان فرانسيسهسى رئيسى نك فكرى ايله طائيشدر و-
 در تفكيلى تيليغرامنده مسلمان فرانسيسه سينك مسلمان
 لار طالبن تقويه ايتمايه چكن بيان قيله بو بيان فرا-
 قسيه هيتتى نك اشتر اكيله بولسه بارينه ده اظهار تاء-
 سف ايتمى اوتوب بولمى. يوق اگر ده تفكيلى اوز
 بلد كينه فرانسيسه نامندن حرکت ايتسه اول فرانسيسه نك
 ملت نظر نده ده چيبلر نظر نده ده ابكى تينك اهميتى
 قالماياچغنى ايتمى اوتوب بولميدر.

تفكيلى نك دو ما آچيلور آلدندين كيكاش مجاسى
 ياصاو خصوصنده فى حرکتى ده، مهنى لك مسئله سنده گى
 نظقى ده، اشبو مسئلهده گى تيليغرامى ده مسلمانلرنگ
 طلبلرينه بالكله مخالفدر. موني اول بيلوب قياغان
 بولسه ده تاسف پيامى قياغان بولسه ده تاسف. الا
 تاسف.

مفتى بورايغە كيتكان

اش بوقاقدىن، ياوزاقدىن، باشقە ھىچ بىر سەبەب مشروعكە مستند بولغان خېرلەر جەملەسەندىن مفتى نىڭ بورايغە سىياھتى نىڭ تاتار، مېتوۋەئەندە يازىلار و بىنى سانارغە يارى تورمىش و بولدىد. مفتى نىڭ بو سىياھتىنە ئىللە نىندىن بىن باچراقار اسناد ايدىيار. گويا مفتى حضرت ايسكىلىك مەركىزى بولغان بورايغە بارا ايكان. آندىن قايتو ايله پېتىراغرادقە كىتەچك ايكان. مۇنە بو مسئلە اچكى روسىيە مسلمانلارنىڭ حىيات و مەمات مسئلەلرى ايكان.

چونكە مفتى زىمىستوا طرفىدىن ياصالاچق اسىيىزدىكە قارشو بىر قۇۋە قويماچق ايكان مفتى نىڭ اول مسئلەسىدە بىش مەملەلى بوراي اولىندە حل ايتىچك ايكان اول حل اينلىدىمى شوندىنصوك اوق (صراط مستقيم) ايله (اسلام و معارف) ميدانغە چىقالار ايكان. آلازميدانغە چىقىلارمى اچكى روسىيە مسلمانلارنى آفتق صواوغە قالاچقار ايكان.

اى محترم اوقوچى مسلمانلار! سىز آزغەن ذھن صرف ايتوب اويلاپ قاراڭز ئۇلى. سىز نىڭ باشكۇزدە مەلت بو- لباشچىباغى ايتوچى ذاتلار يىكۇ شوشىندىن خىيال پرستلر بولسەلر سىز نىچك ايتوب ترقى ايتارسىز؟ سىز نىچك ايتوب آلغە يلىشىرسىز؟ بو سوزلر بىت بار سىدە مفتى حضرت نىڭ بورايغە كىتووينە قاراب قارا خىيالىدىن چىقا- روبقنە يازباغان سوزلر بىت.

بو مەقالەدە يازلغان سوزلر نىڭ درست قدر لىسى بارى: مفتى حضرت نىڭ بورايغە كىتوۋى قدر لىسى بىت. آندىن قالغانى بار سىدە يازوچى نىڭ قارا قىلىندىن مچرد بىر كىشىگە بىدال- ياوزلىق ايتوۋمقصدى بىرلن گنە ياصالوب چىققان قارا خىيال اثرى گنە بىت بو سوزلر قران

كريمەنىڭ (ولاتچىسوا) آيت جەلەسەلە اللە تەعالى نىڭ قەلىمى روشدە مەنە اينىكان حرام تەجسس در. بو سوزلر قران كريمەنىڭ (ان بعض الظن اثم) آيت جەلەسەلە اللە تەعالى طرفىدىن قەلىمى صورتدە گنە ايدىسكى بىان ايدىلگان مۇظن در. فرض مەمال اولارق بو سوزلر دىست بولغان تەقىر دەدە قران كريمەنىڭ (ولا يفتب بىضكم عضا احب احدكم ان ياء كل احم اخيه ميتا فكر ھمتوہ) نص جەلەلە ايله اللە تەعالى طرفىدىن غز- ىتەغە يازوب نىچە مەك كىشىگە توگىل، بىر گنە كىشىگە دە سويلەۋى حرام بولغان غىبەتدر.

سىز ايندى «تورمىش» «بولدوز» يازا دىب آلاز مفتى حضرت نىڭ يازارغە چىقوينەدە شوندىن بىن باچراقار اسناد قىلوب يىسارسەلردە، اشانرسىزمنى؟ شونىدە بىر خېر ايتوب اوقوب وقتىڭىزنى ضايە ايتارسىزمنى؟ آلاز بولغاچ مفتى حضرتكە ابدىستخانەگە چىقارغىدە خود قالامى بىت. آگادە بىت بىلچراق ارغىترغە مەكىن. اول آنگە يالغىز بىر يوش بىرلن گنە توگىل صراط مستقيم بىرلن اسلام و معارف حەقنە فەكر بور تورگە چىقاندىر دىب ايتورگە اورن بار بىت. مۇنە شوشى كىشىلر بىت سىز نىڭ دايملىڭىز سىز نىڭ يول باشچىلر يىكۇ. اگر حقيقتە سىز بولارنى يول باشچىلرى و دىلەل ايتوب تانىسەڭىز مەك يىلار مەقدەم عرب شاعر بىنڭ اينىكان شەرىئە مەصداق غنە بولوب قالاسىز.

شعر: اذا كان الغراب دليل قوم

سيهوبهم الى ارض الجباب
بەنى اگر دە بىر مەلنىڭ دىلەلى يول باشچىسى فارغە بولسە اول آلازغە اولەكسە چىقورىنە بارىغە يول كورسە تور دىمكىدر.

اول قارغەلار نىڭ، مفتى سىياھتىنە مچرد اوزلر بىك قارا خىياللرى بىرلن باچراقار ارغىنورغە طرىشولرىنى قدر خىيالى بىر اش بولسە صراط مستقيم بىرلن اسلام

و معارفى حقهدهنى ناز اخیال بران یازغانلریك شولا -
 یوق خیالی غنه بر اش در. آلا رنك یازغانلرنك حقیقه
 نامده بر سوزده یوقدر. یعنی آلا رنی ماتكه باچراق
 نرسه ایتوب کورسه تولری مجرد خیاللری بر لنگنه.
 حقیقه ارسه بتولای باشقه در. اول حقهده بز بك كوب
 یازدق شول کافیدر.

حاضر شوئیغنه ایتهمز كه «وقت» فه باشقه مطبوعات
 بارده مفتی بابزیدف حضر تلری نك مفتی بولوینه حسد
 ایتدیلر و ایتهمكدهلر. شونك ایچون آلا ر مفتی حضر -
 تنی مات کوزندن نوشرور كه یول از ایلر. لکن
 بر یل تو اوب اونوب بار ا آنی مات کوزندن نوشر -
 ورك بر نرسه ده تابا آل میلر و آلمایه چقلر. چونكه
 آنك اشله گان اشلری بارده ملت تیله گئی بولوب تور.
 مونه ایندی آلا ر ایك قورقنچلی نرسه ایتوب مات
 کوزینه ایکی نرسه چغار دیلر - صراط مستقیم، اسلام
 و معارف. بولار نك نیدن عبارة ایدکنی آلا ر اوزلریك
 بامیلر. تيك آلا ر آنی توغری بر مسلمانلق ديب
 آکلیلرده شوندن یوراکلری اوچوب قورقالار ملتنی
 ده قورقتهلار. آنك نیدن عبارة ایدکنی موسی بیکییف
 اوزی بلگاچ آلا رغه بك یغشی جواب بیردی. آلا ر
 ایندی شونك ایچون موسی افندی نيك فدا ایتدچکلر. آثا
 مفتی نك فانتاشی بارمی یوقمی؟ آلا ر آنی ده بلمیلر.
 تيك آلا ر شونی ظن غنه ایتهلر.

اور ظن و خیاللری نه بنا قیلوب سوز سوبیلیم. آلا -
 رنك حسدلری نه رغما فاضل محترم محمد صفا پایزیدف
 حضر تاری مفتی بولوب اولگوردی. ملت آندن فائده.
 دن باشقه ضرر کورگانی یوق؛ و انشاالله ضرر کورمیه -
 چك. شولا یوق آلا ر نك قورقولری نه رغما «صراط -
 مستقیم» ده میدان آلا چق. «اسلام و معارف ده» چیغا چق .
 شولا یوق ملت بولاردن استفاده دن باشقه هیچ بر ضرر
 کورمچك تو گل. ات اورور کروان یورور .

تورلی خبرلر

«دين و معيشت» مجلهسى ادارەسىینه
 شعبان باشی حقهده :

ترویسکی المشیح زین الله النقشبندی حضر تارینه
 ژبر خورال ۳ نچی محل امامی بهمن افندی فیروزندن
 بیله مضمونده مکتوب آندی: شهر مزده شعبان غره سن
 اوشبو مای ۱۹ نده پنجشنبه کون کیچ ایکی ایر، بر
 خاتون کشی کوردکلرندن شهادة بیردیلر شاهدلر
 عدل، شهادة لری شرع گه موافق بولدقندن شهادة لرن
 قبول ایتوب شعبان باشن جمعه کون دن بولوغه فرار
 بیردك» دیهش. مای ۲۲ سنده یازلغان .

ایکنچی مکتوب شولوق ژبر خورال شهر نندن مطهر
 ملا بیکیای اوغلی طرفندن یازلغان (مسعود آخوند
 حضور نندغی مؤذن)

شعبان آین ۱۹ نده پنجشنبه کون کیچ ساعت ۸ ده
 ۵۰ مینوت چاماسنده کوروب شهادة بیردیلر بر نچی
 صلاح الدین مطهر اوغلی ۲۰ یاشنده، ایکنچی صلاح -
 الدین نك والدهسی فرح جمال محمد کیلدی قوزی ۳۷
 یاشنك، اوچونچی ملا حسن علم الدین اوغلی ۱۸ یاشنك
 مزبور آدمی لر آی کورگاچك آخوند حضرت كه رؤ -
 یتلرندن شهادة بیروگه کیلسهلرده آخوند حضرت
 ایوده بولماغان سبیلی ایکنچی کون جمعه ص گنده شهادة
 بیردیلر آخوند حضرت قبول ایتدی» دیه یازلغان مای
 ۲۱ نده یازلغان اوشبو ایکی مکتوب مای ۲۶ نك پنجشنبه
 کون ایشان حضرت اویونده علماءلر حضور نك اوقو -
 لوب مضمونی قبول ایداوب شعبان باشی جمعه کون
 رؤیه ایل ثابت بولوینه موندن مقدم گه برار دلیل
 بولماسه رمضان باشی تکمیل شعبان ایل یکشنبه دن
 حسابلا نوب شنبه کون کیچ ایچون ۱۸ نده تراویح

خارجى خبەرلەر

آوستىرىيە حاللىرى - اشتهابىن خېر بېرلدىكى كورە آوستىرىيە فرونتىنىڭ تىجارىتى بىلەن فرونت بويىنى بىر تىگىز مۇقىملىق سۈرۈپتە دوام ايتە بولۇپ بۇنىڭ بىلەن توشكان اسىرلارنىڭ حسابى يۈز يىگىرمى ئالتە مىڭ مىڭ مىڭ ۱۷۲۰ آفيسر اولوب صوغش اسبابىدىن ۱۳۰ ۲۶۰ پولىموت قولىغا توشكان.

فرونتنىڭ كۆپ يىرلىرىنىڭ آفستىرىيە عىسكىرلىرى انتظامدان تاش قىلىنىپ چىقىپ بارغاندا ۹ كۈن ئىچىدە بۇنىڭ عىسكىرلىرى ۳۵ چاقىرم مەسافە ئالغە ئۆتكەنلەر.

يونىستان حاللىرى - سىلاننىڭ مۇتەقىر تەرىپىدىن مۇخاسىرە قىلىنىپ قالغان ايدىلۇرى سىياسەت اهللىرىنىڭ روھى كۈتۈرگەن. گېرمانىيە آفستىرلىرى تەخت رىيا - سىنىدە بىلغار عىسكىرلىرى تېمەر حىصارغا ياقىن - زور يول بويىدا يېتەكچىلىك قىلىپ اولۇشقا تىگىشلىك. شۇلا يوق "روپەل" فورمىدا گېرمانىيا بىلغارىيە عىسكىرلىرى اشغال ايتىنلەر.

يونان مەكىدونيەسىدە مۇخاسىرە قىلىنىپ قالغان ايدىلغان.

آنا تولىدەپ. ويستىنىڭ يازويىنى كورە نېمىسلىرى تۈركلەر قىلىپ غەربىي ارمنىستاندا زور مۇقتىبەت كورگان دىيىپ گەمان ايتىلەر.

تۈركلەرنىڭ ارمنىستاندا بىكى يۈز ايللى مىڭ عىسكىرلىرى بار شۇنىڭ بىلەن بارىدىم گە ايللى مىڭ آوستىرىيە عىسكىرى بىلەن بىرگە "قوة العمارە" دىن بوشاغان عىسكىرلىرىنىڭ بىر قىسمىدە شۇندە اوزاتىلە ايتىش.

اوقۇلورغە دىيە قىرار بېرىدىلەر. مۇجاسىدە تىروپىسكى خىزىرتلىرى ھەم اطرافىدىن كېلىگەن بىرگە ماماردە بار ايدى.

موندىن مۇقىم اگىردە قىلىنغانلارنىڭ خېرلىرى بولمىسە ھەل ايدىلغان سىنىدە تىلانىچ بولۇپ چۈشۈرۈپ "دىن و معيشت" مۇجەسسە ئاشۇرى امام مۇھەمەدولى خىزىرت حىسنىف جىناپلىرىنىڭ اعلام ايدىلىدىغىنىنى مۇقتىبە دىيىپ بىلۈپ يازدىم اوفادە ۳ نچى مۇجەدە امام خىطىب مۇھەمەد سابىر الحىسنى يازدى تىروپىسكى شەرىئە ۱۳۳۴ سىنىدە ۲۶-۱۹۱۶ يىلدە

مۇقتى خىزىرتكە مېدال

مۇقتى خىزىرت بايزىدىف جىناپلىرىنىڭ صەبىي خىزمىتى ئۈچۈن مەي ۱۴ نىدە ايكىنچى درجە استانىسلاف اور - دىنى مېدال احسان ايدىلغان.

رەجە باشى

مەلۇمات مۇجەسسە يازىلغىنىدە كورە قوزنىتسىكى اور - يازىنىڭ يالغاش اولۇندە امام عصام الدىن افندىگە اورچ كىشى رەجە باشىنى ۱۹ آپرىلدە كورولۇندىن شەھادت بېرىلگەنلەر.

قورۇم مۇقتىبىسى

مەي ۲۳ نىڭ قورۇم مۇقتىبىسى عادل مېرزاقار اشاپىسكى وفات ايتىش اللەنىڭ رەھمىتىدە اولسۇن.

بۇدەگى كىشى خىزىرت قورۇمنىڭ استىنچاسلىرى آرا - سىنىدە مۇقتى بولۇپ ھوسى قوزغىلا باشلانغىنى شەبەھە سۇ - دىن بۇدەگىچە مۇقتىنىڭ روھانىدىن بولۇپ يولى آندە ھەم اعتىبار ايدىلغاندە مۇقتىنىڭ مۇقامىدە مېرزالردە كورلگان نقصانات اولۇپ بولۇپ سەبب اولۇپ ايدى.



فرانسیه

فرانسیه فرونت لرنك صوغش دوام اینه. ما آص نوری اوکنده مای ۳۱ نده بیرلگان خبرلره کوره گیر- مان لر تورلی اورنده فرانسولرنی محاصره ایتوگه طرشه لر. آلارنی فرانسوز کوچلری طار الورغه و کیری چینگورگه مجبور ایتکان.

ما آص نك صول یاغنده بومه صوغش لری توقنامی دوام اینه.

ایتالیه

ایتالیه آفستریسه آراسنده بولغان صوغش لر ایتالیان لرنك طرشلی آرفه سنده باصیل، توشدی. مای ۳۱ نده ریمدن بیرلگان خبرلره کوره ایتالیان لرنك کوچلی آطلی فرقلری دشمان اوستینه یوروب آله، بارغان لر.

روس تورك صوغشی

قافقاز فرونتنده طربزون تبره سنده بز نك عسکر لر تور کیه نك تجاوز حرکتلرن نق مدافعه ایتوب توره لر. صوغش لر طربزون دن ایلمی چاقرم یاخود آلمش چاقرم چاماسنده دوام اینه. بعض اورنلر ده فی حرکتلردن تورك لر گه یاردم گه فیس لرنك کیلوی ده آکلانه. اوشانچلی خبرلره کوره بز نك عسکر لرنك آوستریه فرونتلر بنده فی موفقیته لری تورکار نك ده روحلرین سوندرگان ایمش.

اورنبورغ خبری

سفر دن قایتو - ناشرمز محمدولی حضرت حسینف جناب لری سفر دن بتون اولاد لریله سلامت یوروب قایتدی لار.

پرازدنیک لرده - اورص پرازدنیک ار بنده بیک کوب دیانت سز تاتارار آچی قواص اچوب طرغای بلچراتب اسلام ماتنی اسمینه بلچراق آتوغه سبب بولوب یاتار. ترویتسه پرازدنیکارنده غوبیر ن- اتور طو- غاینده بر چاقرم بوینده ایکی عائله روسدن باشقه سی باریده تاتار بولوب سفاهت ایتوب صوغش پچاق ار برلن چانچشبتکانلر. سوز آکلای تورغان لر بو اشدن بر قدر طیلسه ار اوزلری اوچونک مات اوچونک ضرر ایتمگان بولور لر ایدی.



محترم مشتری لرمز دقتنه!

ناشرمز داملا محمدولی حضرت حسینف جناب - بلری سفرده اولدیغی س- بیلی آپریل ۱۵ سندن صوگ یبارلگان آقچهارنی اییون برینه قدر آلا آمی توردق. شول آرا ده حمزه حضرت کتابی ومجله اوچون یبارلگان آقچهلر برابر نه یبارله چک کتاب وژورناللر اییون ۵ ندن اعتبارا هر طرفقه کوندریله باشلانچاق. انشاء الله موندن صوگ صور- لغان نرسه لر وقتنده کیچکمی یبارلوب تورر. احترام ایله: "دين و معيشت" کانطوری

ناشری محمدولی بن عبدالغنی حسینف.

Издатель Мухамедвалий Хусиновъ

محرری هلام الدین خان اسلامف.

Редакторъ Г. Ханъ-Ислямовъ.

Тип. журнала "Динъва Магишетъ", Оренбургъ

۱۹۱۶ نچی یل اوچون

دوامی

دینی، ادبی، علمی سیاسی و اقتصادی «دین و معیشت» مجله سینه ابونه دفتری آچلادی. «دین و معیشت» مجله سی اوتکان سنه لرده نئی اهل قلم نك اشتراکی ایله، اولده نئی نك اوتک هفته گه بر، یلغه ۵۰ نسیخه نشر اولنوب، محترم دینمز و آنک اهلنی حمایه یولنده دوام ایته چک.

«دین و معیشت» مجله سنده اولگی سنه لرده نئی نسی مشتمل یلر طرفندن صورالغان علمی دینی و فقهی مسئله لرگه شرع شریفکه موافق جوابلر بیرله چک در (مجله نك باصیله یاشلاغان کونندن شوشی کونگه قدر ۲۰۰۰ دن زیاده مسئله صورالوب، بار سینه ده شرع شریفکه موافق جواب بیرلشدر.) «دین و معیشت» مجله علمی وطنز نك مشهور و مقتدر عالملری طرفندن یازلغان دینی و ادبی مقاله لری ایله زینت لنوی ایله برابر، آنده عرض شخصیه دن عاری اهل سنت و الجماعت مذهبنی ترویج ایله یازلغان باشقه مقاله لری هم درج ایته چکلردر.

«دین و معیشت» مجله سنده بویل دینی و ادبی مقاله لردن باشقه اورننك یتونه قناراب اقتصادی، طبی و اول خواجه لغنه دائر مقاله لرهم درج ایته چکلردر «دین و معیشت» مجله سی اوزینك ۸ یللق دوامنده، هربر مسلمان عائله سی اوچون کیره کللی مجله ایدکن بیک بخشی بلسردی. شوکا کوره اول مسلمانلر آراسنده کوب تارالورغه تیموشلی: آنی اولکانلر اوقوب دینی معلوماتلرون آرتدر اچقلر، یاشلر اوقوب روحلرینه و آخر تلیری اوچون فائده لی آرزق آلاچقلر.

«دین و معیشت» مجله سینه مشهور عالملرمنز، امام و مدرسلرمنز همده ملالریز قاتنسالر

۱۹۱۶ سنه اوچون

ابونه حق

اورنبورغ چیت شهرلرگه:

یلغه ۵۰ سوم ۵۰

یارتلی یلغه ۳ سوم

۳- آهغه ۱ سوم ۵۰

خط، پیریژود همده پاصیلکه لر اوچون ادریس:

Оренбургъ, Контора журн. „Динъ ва Магешетъ“.

Оренбургъ, Магешетъ. تیله گرام اوچون:

یلندن، کیم گه یازلماوچی کردارگه ۵ سوم شا

۱۹۱۶ سنه اوچون ابونه دفتری آچون

منهاج الدين شرف الدينف

دخازدسى: اورنبورغده تزانسكى رهندە تالچوقغە قارشى .

۱ ھم ۳۳ نچى نومر لردە. اسكلادمز نيكالايوفسكى اورامدەغى اوز يورامز دە. سودامز اوپتاواى ھم واقلاپ ھر وقت كوب زاپاس ايلان بولوب طور مقده. مسلمانلرغە مخصوص غايت يىغشى مال ار چىتك، ايتك، شىبىلېت كالوش، كالوش، باشماق، توفلى، اسكر اخونكە ھم چواكەلر ھر نورلى وارشاوسكى. مسكورسكى كون آياق كېوملرى ھر فابريكىن ريزىنوى كالوشلر ھر فابريكىن چلى بورچنى ھم كېوز آياق كېوملرى ھر فاصوندى قارە كول ھم ياكما مانېر جفك بوركلر چن ھم كوبك انجى ايلان اشلانگان ياكما مانېر غايت مودنى قالفاق لار ھر صورندە غايت مودنى كلاپوشلر ھر توسدە اسلامبول ھم وارشاو فەس لرى سىرى چون فوطالوق ار چالما، نمازلق، سولگى، دستمال، آش ياولق، كاراوت چىمەسى آياق چرنلوى پاطنوس ھم چالما ياولق لرى ھر فابرىكىن چلى كواماك چلى ادباللر باقر، جىز، نيكېلر لوى ھم مالىروانى نەغابلر سەر اوچون چمادان ھم ساكوا يازلر وغىرى كوب نورلى ماللر. مذكور ماللرنى ھر قابوسن صور اسكيدكە ايلان انجى قولدن الغانلقدن كوبراگن اوزمزاكاز بىروب اشلانگانلكن اش ياشندە فوتوزنى صرف قىلوب اوزمزاكاز طورغانلق سىبىلى ھر قايسى كانفورىنتلر مالىنە قاراغاندە ھر جھتدن ارطقى بهاسى غايت ارزان چىت شەردن صور اوچى مخترم مشربلرگە صومنە ۲۵ تىن زاداتكە ايلان پوچتە ياكە كانتور ار قلى توقسىز نالوز قلوب بىرەمەز. پر اووزحقى مشربلر نالوزسىز بىرلىمى. ماركەسز خطقە جواب قايتارلىمى.

ادريس: Оренбургъ, магазинъ М. Шарафутдинова.

باصلوب ھلاكتكە قارشى دورتنچى آدوم چقدى:

مندرجەسى:

ايسونكچ اچوچى نك عاقلاسىنە كىلگان ضررلى و آنك وارداتى عمل واشنك فعالىتى-نك كىموى، اچوچى نك اول ھم كورشلرینە زىتستو اوشر كاصە لرینە وعموما خلققە تىگان ضررلى، اچوچى لرنك خزینە و حكومت كە ضررلى، آلارنك جنایت لرى، آلار حقندە اولان صودلرنك عجیب نتیجە لرى عبوسلر آراسیندە تورەدە كویبى اچوچى لربارلغى، اچوچى لر اوچون بالنیپسەدە توتولغان راستخودلر وغیرلر...

ھلاكتكە قارشى اىكنچى آدوم (۲ نچى طبعى)

تەماكونك استعمال ایدلا باشلاو تارىخى و آنك اسمندەگى اختلاف، شول عصر دەغى ھلما نك تەماكى حقنە سوھلانگان سوزلرى تەماكى نك حكىمى و آنك ھاك ایدكى، حرمین مغرب زین سودانغە تارالوى، دین عقل بدنگە، مال عرض غە ضررى . خواص ھم صبی لرنك تەماكوپلر ن مبتلا بولولرى، مسجودە اوزندن تەماكى ایسى كیلوب تورغان كشیگە فقھانك حكىمى، نا كى نك كوزگە ضررى، امام شرنبلالى نك تەماكو حقندەغى سوزلرى تەماكو تارنچى غە نمازدە اویو مكر و ھلغى، تەماكو دن آورولار پیدلا بولوى جالینوس حكیم نك سوزى و آنك وصیتى، نقھا سوزلرى حكیم ابن سینانك سوزى، حجاز اماملرینك سوزى، تەماكى نك جسم گە تائىرى ھمگە ضررى، تەماكو تارنچى اماملر... تەماكونك داع (ھى) گە ضررى، تەماكى نك خبث ایدكى، ضررى نرسەنى استعمال حرام ایدكى تەماكو حقندە حنفى مالكى شافعى ھنبى مفتى لرنك بیگان ھوابلرى وغیرلر . بهاسى ۱۲ پوچتە ایلان ۱۴ ە

ھلاكتكە قارشى اوچنچى آدوم

اوچنچى آدوم روس محرر لرنك و مشهور پرافیسسر لرنك صوغقى نشریات و تائیلیفاتلر ندىن چوپلاناب تاتارچە غە ترجمە ایدلدى. مندراجاتى: قواماقلی اچمىلر و آنلرنك تركى ھم تائىر و ضررلرى، اسپىرتلى اچمىلرنك تركى و ايسرتو كیفیتلرى اراقى نوللرى. القافول اعضالرغە نیچك تائىر ایتە؟ و نیچك بدنگە ضعف لك كیتره؟ اراقى نك قارنغە تائىرى، اراقى نك باورغە تائىرى، بیورگە ضررى، اسپىرتنك قان حرکتنە تائىرى، اراقى نك اوپكە گە تائىرى، اسپىرتنك طاملرغە تائىرى، ھى گە تائىرى، اچوسىبىلى كشینك عقل- سوزلوى فرانسىيە پرافیسسر لرنك سوزلرى، طالستوى و نیقراسقى شەرلرى، اچكان كشینى دوالاو روشى، اچكان كشى نك حیات و معیشتى روس تورك ھجاربەسندە روس یاپون ھاربەسندە اچوسىبىلى قولوچى لر وغیرلر... بهاسى ۷ پوچتە ایلە ۱۰ ە